Disse påtrængende gæster

Forskellige erfaringer omkring udfrielsestjenesten

af
Graham Dow
sognepræst ved Holy Trinity, Coventry,
(nu biskop af Willesden, London)

Forord
Simon Barrington-Ward
biskop i Coventry

Tak

Jeg står i gæld til dem, som har læst manuskriptet og har kommenteret det. Dette indbefatter biskop Simon Barrington-Ward, David McInnes, Audrey Martin-Doyle, David Rytches og alle medlemmerne af Grove Pastoral Group.

Jeg ønsker også at udtrykke min varme tak til menigheden i Holy Trinity Church, Coventry, som kærligt har givet mig frihed til at prædike og lære imellem dem, og som har været villig til at løbe en risiko, begå fejltagelser og lære sammen med mig.

Copyright Graham Dow 1990

1. udgave marts 1990

ISBN 87-88644-18-9

Originaltitel: Those Tiresome Intruders
Oversat af sognepræst Jesper Serner-Pedersen
og medlemmer af Skt. Nikolai Kirke, Holbæk.

Indhold

Tak 2
Indledning 4
Forord 5
1. Introduktion og eksempler 7
2. Udfrielsestjenesten i Det Nye Testamente 12
3. Den nytestamentlige opfattelse og vor forståelse i dag 18
4. Fingerpeg til erkendelse af tilstedeværelsen af onde ånder 21
5. Uddrivelse af onde ånder 31
6. Efter udfrielsen 39
7. Grunde til bekymring i forbindelse med denne tjeneste 41
Noter 43

Indledning

Nogle læsere vil føle, før der gøres noget som helst forsøg på at sige, hvordan en udfrielsestjeneste skal udføres, at det er nødvendigt at udarbejde en gennemført apologi (forsvar) for dens grundlag på baggrund af vor virkelighedsforståelse. Dertil vil jeg sige, at dette lille hæfte er skrevet først og fremmest for det voksende antal kristne i vore kirker, som er overbevist om de onde ånders realitet, og som søger vejledning i, hvordan en udfrielsestjeneste praktiseres. Jeg har talt om troen på dæmoner i andre artikler[1]. For en mere detaljeret behandling henviser jeg til Graham Twelftree: „Christ Triumphant"[2], i hvilken der også er imødekommende henvisninger til mit eget arbejde[3].

En anden kritik af mit lille hæfte kunne være, at det giver Satan for megen opmærksomhed. Dette forstår jeg til fulde, og jeg har ingen interesse i at forherlige Satan. Det er dog ikke muligt i et lille hæfte om udfrielsestjenesten at dække alt det, som jeg tror er nødvendigt uden tilsyneladende at give Satans arbejde megen opmærksomhed.

Citerede bøger ud over førnævnte:

Archdeacon M.Perry: „Deliverance" SPCK 1987

J.Richards: „Exorcism, deliverance and Healing"

Grove Booklet on Ministry and Worship nr.44 3.udg. 1990

Forord

Jeg vil aldrig glemme den betydning det fik for mig, at bo, arbejde og tjene i et nigeriansk studenterhjem ved universitetet i Ibadan og at tilbringe min første ferie dér i en nigeriansk landsby. Det har påvirket min måde at gribe kampen imod det onde an på. Jeg var nødt til at lære nye måder at bede, prædike og undervise på.

Efter siden at have rejst i Afrika og Asien og boet hos folk fra kirkerne dér, har jeg indset, hvilken betydningsfuld læretid det var. Erkendelsen af, at onde kræfter virker i dagligdagens gøremål, er fælles for mange kulturer uden for vor egen.

Da jeg første gang stødte på Graham Dows måde at tilnærme sig disse problemer midt i vor vestlige kultur, følte jeg mig, som jeg er overbevist om, at mange vil være, usikker på, hvordan jeg skulle stille mig. Men i det mindste var jeg så interesseret, som jeg også tror, at læserne af dette hæfte vil være, at jeg ønskede at betragte og lytte alvorligt og se, hvad jeg eventuelt kunne lære. Bøger som M.Scott Peck's „People of the Lie"[4], skrevet af en psykiater, har netop taget en helt anden indfaldsvinkel end de fleste til disse fænomener i vort samfund.

Selv om jeg ikke føler mig fuldstændig hjemme i Grahams måde at gribe tingene an på, har jeg allerede lært meget igennem dette hæfte, som af så meget andet i hans præstetjeneste. Jeg vil derfor tilskynde den mest skeptiske læser til at holde op med at tvivle og i stedet seriøst udforske det, som Graham åbner for os. I det mindste er der bagved det anvendte sprog og indfaldsvinklens stil noget at lære for os alle.

Noget af det vigtigste for mig (en indsigt som meget ligner den, jeg modtog i Afrika og Asien,) er den måde, hvorpå Graham afmystificerer „onde ånder", selv om han nægter at afmytologisere dem. Han behandler dem, ligesom så mange af de praktiserendes i Afrika og Asien, ved at reducere dem i størrelse og betydning, så at de afsløres som et medgørligt onde og intet mere. Dette tager en stor del af brod-

den af frygten og fantasien fra dem, som har lagt alt for meget i disse tilfælde. Det reducerer det eksotiske i det okkulte og det bizarre, som er så moderne blandt mange grupper i dag og slår straks fast, at på dette område, som i så mange andre, „kaster den fuldkomne kærlighed frygten ud", og af en sund tro på Guds kærlighed i Kristus udfrier os fra alt ondt i os og uden for os, ligegyldigt hvilken form vor særlige forståelse eller bibelfortolkning iklæder den. Det er denne forståelse af fred og proportioner i hele Grahams måde at se tingene på, som giver den dens egen vægt. Jeg er ham taknemmelig for hans præstetjeneste og for hans bog.

Simon Barrington-Ward
biskop i Coventry

1. Introduktion og eksempler

Dette hæfte fremlægges som én præsts erfaringer, hvad angår uddrivelse af onde ånder. Det er resultatet af en rejse. Mens jeg for nogle år siden var overbevist om, at tilstedeværelsen af onde ånder i en person her i Storbritannien var en sjældenhed, er jeg derimod nu overbevist om, at sådanne ånder er et udbredt fænomen. Efter min bedste overbevisning er de fleste af dem ikke kraftfulde og kan derfor klares uden videre. De kan let færdes uopdaget i en kultur, der ikke tror på deres eksistens.

Jeg finder, at den almindelige tilstedeværelse af onde ånder er i overensstemmelse med den virkeligheds- og verdensopfattelse, der vi finder i Mattæus-, Markus- og Lukasevangeliet. Her omtales uddrivelse af onde ånder som en ren rutine, der praktiseredes i nær forbindelse med den almindelige helbredelsestjeneste, alt imens Jesus forkynder om Guds rige. Her i vort tyvende århundrede kunne jeg ønske at se uddrivelse som en rutine - en ikke iøjnefaldende tjeneste - på lige fod med bøn for syge, skriftemål, rådgivning og medicinsk/psykiatrisk hjælp, hvor hver enkelt slags viden yder sit bidrag til helbredelsesprocessen. Ligeså vigtig er efter min egen overbevisning helbredelse gennem skift af omgangskreds, og jeg står fast ved alt, hvad jeg skrev i min artikkel „The Local Church's Political Responsibility"[5].

Det er kun de såkaldt højt udviklede lande i vesten, der har svært ved at tro på onde ånder. Størstedelen af verden er ganske vant til at forstå dem som en del af dagligdagens virkelighed. Spørgsmålet er ikke „eksisterer de?", men „hvem har magten over dem?" Dekanen ved et kinesisk teologisk fakultet, der besøgte bispesædet i Coventry ved en møderække i „Mission in Partnership" 1988, brølede af latter, da jeg fortalte ham, at flertallet inden for den britiske præstestand ikke tror på onde ånder. Vi burde være åbne for den mulighed, at resten af verden har ret i deres opfattelse af, hvordan virkelighed er.

„Hvorfor skulle vi i dag acceptere Det nye Testamentes virkelighedssyn?", bliver jeg somme tider spurgt. Jeg tror, svaret er, at det

skal vi ikke uden videre. Men Det nye Testamentes syn på den åndelige virkelighed bør man i det mindste overveje uden at være forudindtaget. Vi bør ganske enkelt se, om den giver en bedre forståelse eller ej af, hvad vi i dag oplever, end de fortolkende modeller, der almindeligvis bruges i vores samfund.

Det er min erfaring, at selv blandt kristne tillades denne åbne og fordomsfri overvejelse kun sjældent. Dette viser mig, at vi er bange for den mulighed, at onde ånder er en del af virkeligheden. De er utænkelige for os. Eller måske er de acceptable, forudsat at man kun sjældent støder på dem. Bag dette ligger et vidtrækkende problem i vor kultur: Vi har det meget vanskeligt med både det overnaturlige og med det, der ligger uden for vores menneskelige kontrol. Vi kan ikke lide tanken om, at usynlige åndemagter har indflydelse på vores liv.

Vi vil gerne tro på Gud, forudsat at Han forbliver en forklaring på verdensordenen og en hjælp i nøden. Vi er ikke alt for tilbøjelige til at erkende, at vi er ansvarlige over for Ham. Folk tror på en overnaturlig Gud, fordi de ønsker Hans eksistens, og de vil, at Han skal være det, som passer dem. Hvad angår Helligånden, Djævelen eller dæmoner, er det imidlertid en helt anden sag. At forvente, at Helligånden kan virke kraftfuldt med en håndgribelig nærværelse som et åndedrag eller et vindpust, foruroliger os. Vi vil gerne tro, at vi har kontrol over alt. Og dog har mennesker til stadighed transcendente oplevelser, som udfordrer os til at erkende Helligånden. For nogle er det en smuk solnedgang, for andre at lytte til kormusik eller at vandre gennem en domkirke. Mennesker ved på en eller anden måde, at der er En, der er større end jordelivet, og er klar over Hans nærvær. Helligånden formidler en sådan oplevelse af Guds storhed, og dog er der ikke ord, der udtrykker dette som Helligåndens tilstedeværelse[6]. Hvad angår den mørke side, oplever mennesker fornemmelsen af ondskab for eksempel i bestemte værelser eller bygninger eller ansigt til ansigt med en eller anden. Igen har vi i vores kultur intet ord til at udtrykke de åndelige magter, vi kommer ud for. Som samfund er vi blottet for forståelse af åndelige kræfter. Men der er tegn på, at dette er ved at ændre sig. Samtidig med at den kristne kirke igen er ved at lære at

erkende Helligåndens levende kraft som et faktum i dagligdagen[7], således er vi også ved at blive mere åbne for den mulighed, at onde ånder er en del af verdensordenen. Kort sagt, vi er ved at genvinde vor tro på at åndelig kraft er en realitet.

Mange præster bliver fra tid til anden anmodet om at velsigne huse og nu og da tage de nødvendige forholdsregler mod, hvad der fornemmes som tilstedeværelsen af ondskab i et hus. Kirken har også en gammel tradition med at indvie sine kirker. Blandt mennesker ser der ud til at være en intuitiv fornemmelse af, at der findes noget som „Guds hellige nærvær", og at der også kan være et ugudeligt nærvær.

Eksempler:[8]

1. Linda er en stærk og stabil person uden nogen indikationer på psykologiske forstyrrelser. Alligevel opdagede hun under sin opvækst, at hun besad okkulte kræfter, som hun aldrig havde søgt. For eksempel vidste hun, hvornår mennesker var ved at dø, hvilke numre der var udtrukket i lotteriet, og hvilke personer, der kom hen imod hende, endnu før de kunne ses. Hun blev tiltrukket af bøger om heksekunst og efter at have læst dem, vidste hun, at hun besad kræfter, som kunne sætte hende i stand til at gøre de samme ting, som stod beskrevet i bøgerne. Hun oplevede en stærk irrationel modstand i sig mod kristne ledere og ønskede at skade dem.

Vi opdagede, at tilstedeværelsen af onde ånder var nedarvet fra tidligere generationers brug af heksekunst. Hun blev udfriet gradvis gennem en periode på adskillige år. Det tog et stykke tid, delvis på grund af min uerfarenhed, men især fordi det var nødvendigt for Linda at komme til det punkt, hvor hun var fuldstændig besluttet på at give afkald på de kræfter, hun havde arvet, og blive bragt dertil, hvor hendes vilje helt blev underlagt Jesus Kristus. Det var ikke let for hende: Hendes okkulte erfaringer havde være en del af hende hele hendes liv, og at kaste dem fra sig forekom hende det

samme som at miste noget af sig selv.

2. Tony er studerende. Mens vi bad med ham for en følelsesmæssig heling og sikkerhed i Kristus, forsikrede vi ham om, at han var et Guds barn og hans hjem var i himmelen. Pludselig sagde han: „Nej, det er ej!" Han var overbevist om, at en ånd i ham fik ham til at sige dette. Mærkbare fysiske manifestationer af nærværelsen af en ånd fulgte derpå i hans øjne, ansigt og legeme, og det gentog sig ved flere lejligheder.

Han frasagde sig sin synd på flere områder af sit liv bl.a. sin seksuelle adfærd og hang til film som „Eksorcisten", men ånden nægtede stædigt at ville forlade ham. Der blev holdt flere bedemøder. Til sidst var Tony villig til at se i øjnene, at det var muligt, at kræfterne var nedarvede og indrømmede at kunne se noget voldeligt i sin far. En dræbende kraft, som var nedarvet, blev afsløret, og da den blev udfordret, sagde ånden: „Du har fundet mig!" Udfrielsen skete langsomt af to grunde. For det første var der problemet med at afsløre arten og oprindelsen af den ledende ånd. Tony var til at begynde med ikke parat til at diskutere antydningen af nedarvede ånder, skønt hans forældres opførsel kunne tyde på noget sådant. For det andet opdagede vi efterhånden, skønt han let kunne tale om sin tro på Kristus, at den var overfladisk, og at han manglede en dyb overbevisning og anger. Efter udfrielsen var han i stand til at udvikle en langt dybere tro.

3. Frances er en kvinde, som blev kristen for 8 år siden. Da hun blev gift, fik hun en mærkelig irrationel trang til at nedgøre sin mand og angribe ham verbalt, noget hun på ingen måde ønskede. Hendes mor var en meget dominerende og kontrollerende person, som engang i 3 år ikke talte til sin mand. Altid var der et medlem af familien, som hun ikke var på talefod med.

I den afsluttende forbøn fik Frances og de to, der bad med hende, uafhængigt af hinanden fra Gud - billeder af en sort sten, et kultbæger og ordene „satantilbedelse". Hendes bedstemor havde drevet spådomskunst. Mens vi bad, blev vi gjort opmærksomme på

trolddomsritualer og djævletilbedelse blandt Frances' forfædre. Det var svært for hende at frasige sig denne arv, men det lykkedes for hende ved igen og igen at bede „Jesus, hjælp mig!" Da hun modtog nadveren, var der noget i hende, der ønskede at angribe mig, men udfrielsen blev ført til ende, og ånderne blev kastet ud. Det irrationelle ønske om at nedgøre hendes mand er nu forsvundet.

At der i to af disse eksempler er indblandet trolddomskunst i tidligere generationer, må ikke tolkes sådan, at dette jævnligt forekommer.

2. Udfrielsestjenesten i Det Nye Testamente

Det vil være nyttigt for vore overvejelser, hvis vi ser på nogle af de karakteristiske træk ved uddrivelsestjenesten, sådan som den forekommer i evangelierne og i Apostlenes Gerninger.

1. Dæmonuddrivelse er en rutine for disciplene.
Jesus lærer ikke, at dette at beskæftige sig med uddrivelsen af onde ånder kræver særlige evner. Tværtimod instrueres disciplene om at kaste ånderne ud og helbrede alle sygdomme (Mt 10:1, Lk 9:1 Mk 6:7,13). Det ene var øjensynligt lige så almindeligt som det andet, og begge dele er integreret i forkyndelsen om, at Guds rige er kommet nær (Lk 9:1, Mt 9:35). Jesus sagde ikke: „Hvis du møder en dæmon, så vær meget forsigtig. Kom tilbage til mig, før I gør noget." Tværtimod er det vores indtryk, at dæmonuddrivelser er lige så almindelige som helbredelsen af syge (men det bør ikke at forveksles med sygdom), og at udfrielsestjenesten kan udføres af alle kristne disciple, som handler i Kristi autoritet.

2. Dæmoner og ånder er det samme.
I Mk 6:7-13 fremgår det, at de urene ånder (v.7), som de tolv får autoritet over, er de samme onde ånder (græsk: daimonia (ovrs. anm.)), som de uddriver på deres rejse (v.13). På samme måde er ånden i fortællingen om den kananæiske kvindes datter både kaldt en uren ånd (Mk 7:25) og en ond ånd (v.29 græsk: daimonion). Ligeledes i Mt 8:16: „Da det blev aften, førte de mange besatte (græsk: daimonizomenous) til ham, og han uddrev ånderne (græsk pneumata) ved sit ord og helbredte alle lidende."

3. Dæmoner eller ånder er usynlige og har forskellig styrke.
Det sædvanlige græske ord for en dæmon er daimonion, som betyder, at noget har guddommelige eller dæmoniske egenskaber[9]. Sådanne egenskaber var i datidens folkelige forståelse ikke altid opfattet som noget negativt[10], ej heller blev disse ånder anset for at være særlig kraftfulde. Deres tilstedeværelse blev ganske

enkelt opfattet som noget dagligdags. Det stærkere ord „daimon" er brugt i fortællingen om manden, hvis ånder påråbte sig navnet Legion (Mt 8:31). Variationerne i ordvalg lader formode, at man opfattede det, som om ånderne havde forskellig styrke. I beretningen i Lukasevangeliet er mandens plage henholdsvis beskrevet som dæmoner, dæmon og en uren ånd (Luk 8:27-36). Variationen mellem ental og flertal lader formode, at der er flere ånder, men at én er nøglen til uddrivelse. Igennem evangelierne er der ingen antydning af, at andre ånder end Helligånden kan være god, og intet sted antydes det, at Jesus tillader ånder at forblive i en person, når Guds rige kommer nær.

Tanken om ånder af forskellig styrke er underbygget af det hebraiske Gamle Testamentes og det græske Nye Testamentes brug af ordet for ånd. Det samme ord er brugt for ånde og vind og antyder en virkelig, men usynlig kraft af varieret styrke. Helligånden sammenlignes med en vind (Johs 3:8). Da Jesus giver sine disciple Helligånden, ånder han på dem (Johs 20:22). Jeg finder det brugbart at tænke på de fleste onde ånder som noget, der ligner dårlig ånde i en person.

4. Tilstedeværelsen af ånder er bedst beskrevet som dette „at have en ånd". Det er uhensigtsmæssigt at tale om mennesker som besatte af en ånd eller dæmon.
Følgende ordvalg er brugt i evangelierne og i Apostlenes Gerninger:

at være dæmoniseret	(Den normale sprogbrug. Dårligt oversat som „besat" af en dæmon, ond ånd.)
at have en ånd	(en stum ånd Mk 9:17, en uren ånd Mk 7:25, onde ånder ApG 19:13, en spådomsånd ApG 16:16, en uren ond ånd Lk 4:33)
en mand med en uren ånd	(Mk 1:23)
slæbt afsted af en uren ånd	(Lk 8:29)
mange onde ånder var faret i ham	(Lk 8:30)

den tager magten over ham (Mk 9:18)

plaget af urene ånder (Lk 6:18, ApG 5:16)

„Dæmoniseret" behøver ikke at betyde mere end at have en dæmon og behøver bestemt ikke at indebære, at ånden tager magten i et menneske, det vi egentlig forstår ved „besat". Efter min mening bør vi hellere tale om mennesker, der har dæmoner fremfor at bruge ordet besat. Det varierede ordvalg brugt om dæmonisk indflydelse indebærer forskellige grader af påvirkning af disse ånder.

5. Uddrivelse af ånder er en del af menneskers frigørelse fra Satans herredømme og indebærer en magtkamp.

Evangelierne og Apostlenes Gerninger fremstiller Jesu komme og liv her på jorden som en kamp, i hvilken Guds herredømme sætter mennesker fri af Satans herredømme, Guds modstander, (Lk 11:14-23, 13:16, ApG 10:38, 26:18). Satan havde magt til at give Jesus alle verdens riger (Mt 4:8-9). Jesus er den gode nyhed, fordi han på et hvilket som helst plan sætter mennesker i frihed, så de kan glæde sig over Guds fredfyldte herredømme. Synd bliver tilgivet, legemer bliver helbredt, indbyrdes forhold bliver genoprettet, retfærdighed og ret bliver synlig, og onde ånder kastes ud, når Guds rige kommer til os (Lk 11:20). Dette afsnit fortsætter med at skildre udfrielsen som en magtkamp mellem to stærke mænd. Vi tror, at Jesus sikrede den endelige sejr på korset (Johs 12:31). Da det er en magtkamp, er det ikke mærkeligt at læse, at Jesus brugte mere end én befaling for at løse manden, hvis magtfulde ånder kaldte sig selv Legion (Lk 8:29,31). Ved i det mindste ét tilfælde mislykkedes det for disciplene at effektuere en uddrivelse overhovedet (Mt 17:14-16).

Disse afsnit findes rundt om i evangelierne i et sådant omfang, at de er svære at se bort fra uden at ødelægge den forståelse, Jesus tilsyneladende havde med sit komme. Der er en udbredt enighed blandt forskerne om, at disse afsnit i sin substans er autentiske reflektioner på Jesu ord.

6. Jesus behandlede ikke alle tilstande som et resultat af onde ånders virke, men behandlede ens forhold som noget, der ind imellem krævede uddrivelse og andre gange ikke.

I modsætning til hvad der ellers er blevet argumenteret for[11], fortolkede de nytestamentlige forfattere ikke sygdom som besættelse, bare fordi det var den herskende opfattelse af sygdom på deres tid. En stum og blind bliver helbredt ved uddrivelse (Mt 12:22-23) og på samme måde en stum (Mt 9:32), hvorimod en døvstum (Mk 7:32-37) og en blind (Mk 8:22-25) bliver helbredt ved håndspålæggelse uden nogen antydning af uddrivelse af onde ånder. Det var i virkeligheden forholdsvis kendt på den tid, at mentale forstyrrelser kunne have både legemlige og psykologiske årsager, og at de ikke nødvendigvis skulle have en dæmonisk baggrund[12].

7. Jesus uddrev ånderne med en befaling.

Twelftree skriver:

> „Fra data både i og uden for Det nye Testamente er der ingen tvivl om, at Jesus var en eksorcist - og en meget succesrig eksorcist. Jesus brugte aldrig formuleringer som: „Jeg uddriver dig ved Helligånden!" Derimod siger han: „Jeg befaler dig (at forlade ham....)", hvilket klart viser, at han mente, at han handlede i egen autoritet, udstyret som han var med den Hellige eskatologiske (endetidens, de sidste tiders (overs. anm.)) Ånd".[13]

Brugen af det græske ord „ekballo" (jeg udriver, kaster ud f.eks. Lk 11:20) bekræfter evangeliernes forståelse, at Jesus ved sin egen autoritet kæmpede mod en fjende, hvis mål var at ødelægge Guds hensigt med sit folk. Ind imellem forlod ånderne deres ofre under råben, skrigen og stærk fysisk udfoldelse (Mk 9:26, Lk 4:33-36,41).

8. Disciplene brugte samme fremgangsmåde, men brugte Jesu navn for at de kunne have autoritet over ånderne.

„Herre, også de onde ånder er os lydige i dit navn!" (Lk 10:17). „Jeg byder dig i Jesu Kristi navn at fare ud af hende!" (ApG 16:18). Dette falder sammen med evangeliernes og Apostlenes Gerningers vidnes-

byrd om, at disciplene udførte deres helbredelsestjeneste sådan, som de havde set den udformet hos Jesus, undtaget dette at de tilføjede påkaldelsen af hans navn (ApG 3:6, 9:34). Lukas, sådan som Twelftree overbevisende viser det[14], har skrevet sine to bøger (evangeliet og Apostlenes Gerninger) for at vise, at der er tætte paralleler mellem Helligåndens gerning gennem Jesus og Helligåndens gerning gennem apostlene. Kontinuiteten er klar: det er samme tjeneste som Jesus ***påbegyndte*** og lærte om i sit liv her på jorden, som han ***fortsætter*** med at gøre nu igennem kirken (ApG 1:1). Vigtigheden af dette ses deri, at denne forståelse berettiger os til at læse beretningerne om Jesu tjeneste som en model for vor egen handlemåde, snarere end blot som mirakler udført af den guddommelige Søn af Gud. Ikke alle, som tilskynder os til at understrege Jesu menneskelige side, vil være enige i, at vi bør efterfølge Jesu tjeneste, hvad angår helbredelse og udfrielse.

Uden for evangelierne og Apostlenes Gerninger har vi yderligere tilkendegivelser af den åndelige realitet, som ligger bagved tilstedeværelsen af onde ånder.

9. Paulus opregner en række usynlige åndelige kræfter, som vi skal kæmpe mod.

> „Iør jer Guds fulde rustning, så I kan holde stand mod Djævelens snigløb. Thi den kamp, vi skal kæmpe, er ikke mod kød og blod, men mod magterne („arkas" - hierarkiet) og myndighederne („exouxias" - autoriteterne), mod verdensherskerne i dette mørke („kosmokratos" - de mørke kræfter som kontrollerer denne verden), mod ondskabens åndemagter i himmelrummet" (Ef 6:11-12).

Den umiddelbare forståelse af dette er, at den kristnes kamp ikke først og fremmest er modsætninger mellem det menneskelige og det kristne liv, men mod en række af usynlige onde åndelige kræfter. Vi kan udlede af ovennævnte citat, at disse kræfter handler i en form for hierarki med Satan som overhovedet, og at de prøver at udøve autoritet over mennesker og deres liv. Denne virkelighedsforståelse afspejler ligeledes den jødiske opfattelse på Jesu tid, at hver stat eller nation var tilknyttet en særlig engels magt i himlene.

Johannes Åbenbaring kaster yderligere lys over dette. I kap.12 fremstilles Satan i billedet af et dyr med horn, hoveder og kroner (JohsÅb 12:3). I kap.13 er på samme måde afspejlet et dyr med horn, hoveder og kroner, til hvem Satan giver sin trone og autoritet (JohsÅb 13:2). Dette dyr regerer med magt, idet det forfølger de kristne, og det synes at afspejle det romerske imperium[15]. Her fremstilles billedligt den sandhed, at onde himmelske kræfter handler igennem menneskelige magtgrupper. Et andet dæmonisk dyr støtter det første ved at legitimere dets autoritet (JohsÅb 13:11,12). Det bliver fortolket som den på den tid opståede kejserkult[16]. Dyrenes fremkomst og fald synes at antyde, at de genopstår igennem historien i forskellige former gennem menneskelige magters undertrykkelse af andre. (JohsÅb 17:8). Skønt det er sandt, at der ikke gives nogen entydig fortolkning af disse symbolske billeder, så giver de yderligere bibelsk belæg for, at de åndelige onde magter, som vi er oppe mod, er en realitet, som vi er nødt til at beskæftige os med i dag.

3. Den nytestamentlige opfattelse og vor forståelse i dag

Man har ofte sagt, at Jesus var et menneske af sin tid, og at han derfor fortolkede sygdom som et udslag af onde ånder. Vi har allerede bemærket, at Jesus foretog en sondring, idet han behandlede ens forhold som noget der ved nogle lejligheder krævede udfrielse og ved andre ikke. Desuden kan det bemærkes:

1. Jesus viste, at han kunne være uenig i de fremherskende opfattelser på sin tid (f.eks. at sygdom nødvendigvis var en følge af synd (Johs 9:1-3), at børn ikke havde den åndelige status, så de kunne modtage noget fra Gud (Mk 10:13-16), og at tilgivelse ikke kunne tilsiges med Guds autoritet af hans salvede tjenere (Mk 2:5-11).
2. Det er sandt, at forståelsen af verden som påvirket af Satan og dæmoner er et senjødisk dogme, som er udviklet i den hellenistiske periode, men det er også læresætningen om livet efter døden, som vi holder så ivrigt fast ved, et senjødisk dogme. Det er umuligt at adskille Jesu henvisninger til Satan og dæmoner fra hans forståelse af sin egen opgave, at forkynde Guds rige og bryde fjendens magt over verden. Ingen har endnu givet nogen fyldestgørende regler, hvorved vi kan afgøre, hvilket af det, som Jesus lærer, der er kulturelt bestemt, og hvilket der ikke er det. Og uden disse regler er vi på godt og ondt i hænderne på vor egen kulturs forståelse af, hvad der er sandsynlige strukturer, og disse danner en utilstrækkelig basis for at afvise Det nye Testamentes virkelighedsforståelse uden i det mindste redeligt at overveje den.

Jeg har selv oplevet at blive påvirket af onde ånder på en måde, som belærte mig om deres virkelighed. Jeg bad engang for et menneske, at hun måtte blive friet fra sin frygt for kræft. Jeg gjorde det selvsikkert og nærmest uden fornemmelsen af afhængighed af Gud. Samtidig lå min svigerfar for døden på grund af kræft. Fra det tidspunkt jeg bad for denne dame, kunne jeg ikke længere styre mine tanker om kræft. Det var, som om jeg var ved at blive vanvittig. Jeg måtte

fortrænge alle tanker om min svigerfader fra mit sind, da jeg ikke længere kunne tænke rationelt på dette. Jeg ville ikke have troet, at dette var muligt, hvis det ikke lige netop var sket for mig. Jeg henvendte mig til én med erfaring og bad ham om at kaste ånden ud af mig, hvorefter jeg igen havde det godt. Ved en anden lejlighed fik jeg én, som gav mig kvælningsfornemmelser, når jeg holdt nadvergudstjeneste. Ingen af disse ånder var særlig kraftfulde, men de hindrede mit kristenliv, og jeg er glad for at være dem kvit.

„Betyder det noget, om vi tror på onde ånder?", ville nogen måske spørge. Efter min mening betyder det faktisk noget, fordi den manglende tro på dem fører til en falsk diagnose, når vi skal finde grunden til et problem, når en ond ånd er til stede. Dette fører let til et nederlag, når en person skal løses fra en sådan ånds magt. Men der er farer ved at have en sådan opfattelse. Ligesom de, der tilbringer megen tid på et hospital og ser uendelige mængder af sygdomme, er tilbøjelige til at glemme, hvor godt mennesket udvikler sit eget immunforsvar og beskyttelse mod sygdomme, således vil bevidstheden om en udbredt tilstedeværelse af onde ånder let få os til at glemme, hvordan kraften i den almindelige gudsdyrkelse fordriver tilstedeværelsen af disse ånder. Jeg tror, at syndsbekendelse, bøn og tilbedelse, kirkens sakramenter og den kristnes lydighed mod Gud spiller en vital rolle, når det drejer sig om at beskytte den kristne mod angreb fra ånder og også, når det drejer sig om udfrielse fra samme. Som én har sagt det rammende: „Dæmoner kommer ud for alle mulige problemer i en almindelig kristens liv."

„En kristen kan da ikke have en ond ånd?" Af egen erfaring er jeg overbevist om, at en kristen kan have en ond ånd. Måske er det den forkerte brug af ordet „besat", der er problemet. Vi ved, at skønt den kristne er forenet med Kristus, så er der stadig synd i centrum af hans væsen. Den hersker ikke længere over os, men den tynger og presser os. Ifølge Jakobsbrevet kommer synden til os som et begær, og når vi giver efter for det, fører det til synd og fra synd til død (Jak 1:13-15). På samme måde oplever kristne, som <u>har</u> en ond ånd, at

den tynger og presser dem. Den påvirker viljen, ligesom vore syndige tanker og begær kun dukker op ved bestemte lejligheder. Jeg har hørt tilstedeværelsen af en ond ånd beskrevet som en malariaparasit, som jo kun skaber sygdom ind imellem.

Jeg vil ikke påstå, at udfrielsestjenesten er alfa og omega for helbredelsestjenesten, eller at den skal være den dominerende tjeneste. Mit håb er, at denne tjeneste vil få lov at finde sin naturlige plads imellem alle de andre tjenester i kirken. Jeg håber ligeledes, at en dag vil f.eks. kristne præster, læger og psykiatere sammen i gensidig tillid lære, hvornår og hvordan en udfrielsesbøn kan være gavnlig. Men det er nødvendigt med åbenhed for at kunne udforske sandheden om denne bøn som et middel til helbredelse.

4. Fingerpeg til erkendelse af tilstedeværelsen af onde ånder

Dette kapitel er skrevet med varsomhed, men på baggrund af mange års erfaring i udfrielsestjenesten. Det er ment som en vejledning i dette emne og ikke som noget udtømmende eller autoritativt. Dette er fingerpeg, som man kan have i tankerne, når man overvejer, om der er en ond ånd til stede. Nogle af beskrivelserne vil ved nogle lejligheder antyde, at en ond ånd ganske rigtigt er til stede, og ved andre lejligheder vil det ikke være tilfældet. Nogle vil måske være fuldstændigt forkerte. Jeg er parat til at risikere at begå fejltagelser, fordi det er vigtigt at åbne for muligheder, som man måske ikke har tænkt på, og når de er undersøgt, kan de lede til en effektiv tjeneste. I dette ukendte felt er vor forståelse meget begrænset, og vi har meget at lære.

A. Situationer, hvor tilstedeværelsen af en ond ånd kan iagttages ved ydre manifestationer.

A 1. Reaktioner i forholdet til Jesus.

(a) Dæmonerne vil ikke sige, at Jesus er født som et menneske her på jorden (1. Johs 4:2,3), eller at Jesus er Herre (1.Kor 12:3).

Med dette menes ikke, at ***enhver***, som har en ond ånd, vil være ude af stand til at bekende Jesus som den inkarnerede Herre. Det er ***ånden***, som vil benægte denne sandhed, ikke personen. Den troende, som har Helligånden i sig, vil normalt være i stand til at bekende Kristus, selv om det kan volde vanskeligheder, særligt hvis det er en magtfuld ånd. Hvis en person synes at have svære vanskeligheder ved at acceptere nogle af kirkens grundlæggende dogmer om Jesus, så er det muligt, at en ånd i vedkommende påvirker hans evne til at tage imod disse grundlæggende sandheder. Dette kan f.eks. kaste lys over de vanskeligheder, som kan opstå på et konfirmandhold.

(b) Dæmoner gør modstand mod den sejr, som blev vundet på korset. Da Jesus sagde „Vig bag mig, Satan!" (Mk 8:33), da erkendte Jesus, at det ikke var Peter, der drog hans rejse mod korset i tvivl, skønt det umiddelbart kunne se sådan ud. Dæmoner viser fjendtlige og voldsomme reaktioner, når de stilles over for korset, fordi det var på dette sted, de blev besejret. Jeg kender en kristen leder, som erkendte, at hun havde en dæmon, da hun opdagede, at hun stod med et hånligt smil på læberne, da hendes præst brugte korset på alteret for at hjælpe en anden til udfrielse. Det er ikke ualmindeligt at finde folk, som har en irrationel modstand mod nadveren uden at kunne forklare hvorfor. Dette kan antyde tilstedeværelsen af en ånd.

A 2. Reaktioner i forbindelse med tilbedelse, bøn og hellige ting

Dæmoner reagerer mod tilbedelsen af Gud. Fingerpeg på deres tilstedeværelse kan findes i en persons rastløshed eller kropsbevægelser under bøn og tilbedelse, som snarere synes i opposition til end i harmoni med Helligånden. Hærværk mod alterting, bibler og kirker og blasfemi er endnu tydeligere tegn.

A 3. Direkte forhindring af Guds gerning

Pigen med en spådomsånd forhindrede Guds gerning (ApG 16:16-18). Ånder, som var i de mennesker, som Jesus mødte, råbte hans navn ud i et forsøg på at få magt over ham (Mk 1:23-24, 5:7)[17].

(a) Jeg har oplevet nærværelsen af ånder i spot, malplaceret latter, uafbrydelig talestrøm og distraktion. Det sker f. eks. under en rådgivningssamtale eller bøn for helbredelse, og den onde ånd søger at forhindre dette.

(b) Ånder i mennesker vil opvække en irrationel opposition mod gudfrygtige mennesker eller gode projekter, uden at der foreligger nogen egentlig grund. De vil uforklarligt og gentagne gange ødelægge forhold, som involverer ledende eller følsomme kristne.

Hvis vi med Paulus tror, at vor virkelige kamp ikke er mod mennesker, men mod de skjulte åndelige magter (Ef 6:12), så er det gavnligt før ethvert møde i kristen sammenhæng, og før enhver gudstjeneste og før sjælesorgssamtaler at bruge vor kristne autoritet til at forbyde nogen som helst forstyrrelse forårsaget af fjendtlige ånder. Jeg har fundet det meget gavnligt i mine personlige bønner (dvs. ikke offentligt) at forbyde Satan eller hans ånder at tale igennem nogen. Derpå overgiver jeg mødet alene til Helligåndens ledelse, og her koncentrerer jeg mine bønner. Vi må ikke give Satan eller hans ånder overdreven opmærksomhed. Vi henvender os udelukkende til dem for at sætte dem på plads.

A 4. Okkult praksis.

Enhver opfordring til at tilbede eller tjene Djævelen vil med al sandsynlighed indebære tilstedeværelsen af onde ånder. En bemærkelsesværdig psykologisk forvirring følger med. Ånder kan også være bagved en person, når vedkommende tiltrækkes af okkult praksis f.eks. trolddom, spiritisme, okkulte bøger, skrækfilm, horoskoper og frimureri[18].

En anden antydning er overmenneskelig styrke eller evne og uforklarlig kundskab, som adskiller sig fra den, som klart ærer Gud og stammer fra Helligånden. Dette er et vanskeligt område. Ifølge min erfaring er baggrunden for de fleste af de såkaldte clairvoyante oplevelser en mere alvorlig okkult praksis i tidligere generationer. Skønt den okkulte praksis senere er skubbet til side, er dens kraft ikke fuldt ud blevet brudt. Jeg har draget den slutning, at ond åndelig kraft følger med ned gennem generationerne, hvis der ikke bliver gjort op med den. Clair-voyance er en slags rest af åndelig kraft[19]. Jeg har mødt mennesker, som er født med en slags kundskabsgave (f.eks. ved de, hvornår mennesker skal dø), som de ikke har søgt efter, men som gav dem magt over andre. Se f. eks. førnævnte eksempel om Linda.

A 5. Paranormale fænomener.

Efter min overbevisning er fænomener som hjemsøgte huse og uforklarlige bevægelser af ting, døre og vinduer tegn på, at ånder påvirker huset. På dette punkt afviger jeg fra „Christian Exorcism Study Group"[20]. Mine erfaringer indtil dato lader formode, at åndelige kræfter først og fremmest står i forbindelse med bestemte steder eller med personer, som bor der. I begge tilfælde må synd, der er begået nu eller i fortiden, bekendes og frasiges, ligesom der må ske en udfrielse, både hvad angår stedet og personen.

A 6. Åbenbar ondskab og umoralsk praksis.

Hvad som helst inden for disse områder må undgås.

A 7. En persons ansigtsudtryk.

Ved adskillige lejligheder har jeg set nærværelsen af en ånd i en persons ansigt, når jeg betragtede vedkommende med mine øjne[21]. Her skal man være meget forsigtig, for at man ikke tilskriver normal frygt eller lignende følelser tilstedeværelsen af en ånd. På den anden side er det muligt at se ondskab i et menneskes øjne. Et falsk og kunstlet smil kan være en anden antydning.

A 8. Efter at have befalet en ånd til at give sig til kende.

En kristen, som har behov for at vide, om der er en ånd eller lignende til stede eller noget lignende i en person, som han eller hun er sjælesørger for, kan befale en hvilken som helst ånd i Jesu Kristi navn at give sig til kende. Klare antydninger bliver da åbenbare som f.eks. ufrivillige bevægelser i kroppen eller smerte.

B. De tilfælde, hvor nærværelsen af onde ånder ikke så meget kan iagttages ved åbenlyse manifestationer, men nærmere gennem skjulte antydninger.

B 1. Antydninger givet gennem en grundig undersøgelse af en persons baggrund.

Det er altid en fordel at stille spørgsmål til den, som søger hjælp, om den personlige baggrund og om vedkommendes slægt. Følgende kan

antyde nærværelsen af ånder:

(1) Enhver okkult praksis af personen, hans familie eller blandt forfædrene.

Skønt mennesker ofte vil sige, at de gjorde noget for sjov, er det dumt at lege med Djævelen blot for sjov. Ligesom de, der kommer i kirke „bare for sjov", kan blive berørt af Guds Ånd, således kan man også blive det ved handlinger, som involverer åndelige kræfter, som ikke er fra Gud.

En kvinde henvendte sig til mig. Hun havde for mange år siden givet sit liv til Kristus, men hun havde aldrig oplevet Guds nærhed. Jeg forstod, at der var noget, der blokerede for Helligåndens gerning i hende. Antydningen kom, da hun fortalte, at hendes far havde særlige dogmatiske religiøse opfattelser og var meget optaget af gyserfilm. Jeg løste hende fra denne binding, som var arvet fra hendes far, og fra en hvilken som helst ond eller okkult praksis, der måtte ligge bagved i tidligere generationer. Hun oplevede Guds nærvær efter blot nogle få minutters bøn.

Dette eksempel viser nødvendigheden af at genoprette den normale uddrivelsestjeneste, som Jesus gav til sine disciple. Nedarvede ånder vil der så blive gjort op med, hver gang en person bliver en kristen. Ifølge bogen: „Apostolsk Tradition", som stammer fra den første del af det tredje århundrede, skulle den kristne kirke altid bede for alle dåbskandidater om udfrielse fra onde ånder[22]. Dette afspejles også i den tidlige liturgi. Måske var forståelsen af den åndelige ondskabs kræfter mere indsigtsfuld dengang.

(2) Oplevelser af ondskab i værelser eller huse; dette at se ansigter.

(3) Usædvanlige tilfælde af forvirring. Sygdomme og forvirret handlemåde, som gentager sig ned gennem generationerne. Se eksemplet med Frances ovenfor.

(4) Traumatiske oplevelser f.eks. krig, at blive flygtning, alvorlige ulykker, smertelige tab, seksuelt misbrug.

Oplevelsen af et chok går meget dybt, og gør den menneskelige ånd meget sårbar over for en ond ånd, som forsøger at forstærke det ødelagte livsmønster. Grundlaget for åndens indtrængen er frygt eller lignende følelser, som ikke opfylder Guds krav om fuldkommenhed, og som derfor er synd i dybeste forstand.

Traumatiske forhold er mere fremtrædende i nogle nationer og samfund end i andre. I minedriftens historie findes der eksempler på skånselsløs udnyttelse, frygtelige forhold og mineulykker, som har styrtet hele familier og samfund ind i den dybeste sorg. Stædighed og hårdhed har udviklet sig i overmål, som en reaktion mod det skete, men var også til stede i gerningsmændene. Jeg har fundet udfrielsesbønner nødvendige for personer med forfædre, der har arbejdet ved minerne. Jeg er selv skotte og har gjort den samme erfaring som andre sjælesørgere, at de, som har skotske forfædre, ofte har behov for forløsning fra resterne af den rædselsfulde magt, som førte til klankrigene og deres grusomheder i tidligere tider. Jeg bliver mere og mere overbevist om, at den åndelige ondskabs greb i sådanne fortidige begivenheder må der gøres op med, ikke bare hos enkeltpersoner, men også samlet og på det himmelske niveau med bønner, som kan bryde påvirkningen af de kontrollerende kræfter i himmelrummet og deres indflydelse på organisationer, fællesskaber og nationer. Se under kap.2.

(5) Erfaringer omkring forkastelse - fra starten af graviditeten i livmoderen, at blive adopteret, i barndommen eller senere.

(6) En spontan eller provokeret abort[23]. I tilfælde af abort drejer det sig ofte om morder-, døds- og forkastelsesånder.

(7) Involvering i religiøse bevægelser eller sekter som nægter, at Jesus er sand Gud og døde for vore synder.

(8) Dominering af f.eks. forældre eller bedsteforældre. Dette skaber forholdsvis ofte en indgang for kontrollerende ånder.

(9) Brug af nogle af de alternative helbredelsesmetoder f.eks. homøopati (behandling med fortyndede doser af lægemidler (overs. anm.)) eller akupunktur. Det er i de tilfælde, hvor denne behandling er kombineret med nogle åndelige kræfter, at faren dukker op. Det giver en åbning for åndelige kræfter, som ikke stammer fra Guds Hellige Ånd.

Jeg understreger igen, at dette kun er fingerpeg for muligheden af tilstedeværelsen af en ånd. Der skal ikke udledes, at disse omstændigheder altid peger på nærværelsen af ånder.

B2. Sygdom og legemlige forstyrrelser, som ikke lader sig behandle

Jeg havde selv en sygdom, som ikke syntes at have noget selvstændigt forløb, og som ikke fulgte det almindelige mønster for en infektion. En ånd kan være til stede, hvis en sygdom eller en psykisk forvirring af uforklarlige årsager ikke synes at være modtagelig for behandling. Men jeg må på det bestemteste understrege, at jeg ikke siger, at alle sygdomme skyldes ånder. Men når den normale behandling ikke synes at give det forventede resultat, er der grundlag for at se sig om efter andre forklaringer.

B3. Fingerpeg igennem en persons nuværende erfaringer og opførsel.

Jeg vil give forskellige eksempler på oplevelser, som peger henimod nærværelsen af en ånd.

(1) Vedvarende erfaring af et indre mørke, åndelig forvirring, stivsindet forfølgelse af anderledes troende, besvær med at lade sig overbevise om de kristne grundsandheder, en vedvarende blokering, så der ikke sker nogen overgivelse til Jesus. „Denne verdens Gud har slået de vantro med blindhed" (2.Kor 4:4). Disse erfaringer kan let blive misforstået som normal tvivl, skønt de er forårsaget af en ånd. Omvendt vil det være en fejltagelse altid at tro, at sådanne tvivl skyldes en ånd.

(2) Markerede blokeringer i personligheden eller i den åndelige udvikling, f.eks. bliver nogle mennesker følelsesmæsigt på barnestadiet, og dette skyldes en, hvad vi kan kalde, lille-barnånd i dem. De er ude af stand til at vokse tilfredsstillende

igennem de normale indlæringserfaringer, så de får en voksen adfærd. På samme måde, når nogen ikke synes at vokse åndeligt igennem de normale kanaler (bibel, sakramenter, bøn osv.), kan det skyldes, at en ånd forhindrer deres udvikling.

(3) Urokkelige bånd til fristelser og synd, som alvorlige forsøg på anger ikke synes at påvirke f.eks. inden for områder af seksuelt begær, afvigende seksuel praksis[24], kritiksyge, vantro, uforsonlighed, bitterhed, vrede og svig.

(4) Irrationel frygt og fobier, som ikke synes at reagere på erkendelse og forsøg på overvindelse.

(5) En overvældende skyld og selvfordømmelse.

(6) Irrationel modvilje mod Guds tjenere, eller en følelse af, at de forfølger een.

(7) En stærk følelse af nærværelsen af døde familiemedlemmer. Hvis dette er en ånd og ikke bare ønsketænkning hos en person, som har mistet en af sine kære, er meningerne delte. Enten kan det være den personlige ånd, som af en eller anden grund ikke har nået sit bestemmelsessted, eller det kan være en ond ånd, som har været tilknyttet den afdøde, og som nu forsøger at overføre sin magt til en anden. Det er en almindelig oplevelse, og jeg foretrækker den sidste forklaring.

Andre sygdomstilstande har dr. McAll forbundet med afdødes urolige ulegemlige ånder[25]. Udfrielse synes at have fundet sted under nadveren med stamtræet placeret på alteret. Hvis man foretrækker forklaringen med den onde ånd, vil man kunne forvente den samme udfrielse.

(8) En følelse af skæbnetro, fatalisme: „Det, som skal ske, vil ske".

(9) Nogen, som instinktivt føler sig draget mod mennesker, som har okkulte forbindelser.

(10) Gentagne valg af farven sort i påklædning eller bilfarver og et mærkbart ubehag ved spraglede farver i klædedragt eller værelsesudsmykning.

(11) Afhængighed af narkotika, alkohol, rygning, spil, spisning (eller spisevægring).

Jeg tror, at anorexia (spisevægring) normalt skyldes en destruktiv ånd (kun 50% bliver helbredt for dette). I dette som i så mange andre tilfælde er der et stort behov for en følelsesmæssig helbredelse af sår og menneskelige relationer såvel som nødvendigheden af en udfrielse. Dette er sandt for mange forhold, som har deres rod i svangerskabet eller i barndommens oplevelser af afvisning, usikkerhed og dårlige familieforhold. Skønt udfrielsen kan være en del af tjenesten, er den følelsesmæssige helbredelse det fundamentale behov. Når de, som har bibragt såret, er tilgivet (dette skal siges højt), og forkerte indstillinger, som følge af krænkelser og had, er bekendt, så kommer helbredelsen ofte, og ånderne forsvinder, fordi de ikke længere har nogen ret til at være der.

B 4. Afsløring ved nådegaverne.

De, som har lært at modtage anvisninger fra Gud gennem sindet, forestillingsevnen, legemet eller ligegyldig hvilken af sanserne, vil opdage nærværelsen af ånder gennem de forskellige måder, hvorpå ånden kommunikerer. Ligesom jeg har set ånder i menneskers ansigtsudtryk, således har jeg i et tilfælde set en dæmon i form af en påfaldende hvid dødsmaske, som dækkede et menneskes ansigt. Den var helt klart ikke synlig for andre, for ellers var vedkommende straks kørt på hospitalet. Det er muligt, at lære at høre Guds stemme (normalt i vore tanker og ikke højt) og at se hans Ånd. De første skridt mod dette er at tro, at dette ikke blot er muligt, men at det er sandsynligt. Jesu liv og Apostlenes Gerninger er fyldt med eksempler på Guds direkte kommunikation af kundskab og ledelse til hans tjenere.

Generelle bemærkninger

Tilbage bliver ofte en vis usikkerhed om en ånd er til stede eller ej, ligesom der under et slag kan være tvivl om, hvor fjenden er. Det gør det svært for os i et samfund, som er dybt foruroliget ved tanken

om, at ånder overhovedet kan eksistere. Man råder ofte til, at man kun griber til dette med ånder under stor forsigtighed og som den sidste udvej. I samfund, som tager mere afslappet på muligheden for onde ånder, og hvor man har erkendt, at de fleste ikke er særligt magtfulde eller til stort besvær, er sådanne råd mindre nødvendige. Usikkerhed om åndernes tilstedeværelse kan ses som et led i den almindelige åndelige krig.

5. Uddrivelse af onde ånder

Jesus fortsætter sin gerning igennem os som hans disciple, idet han giver os autoritet til at kaste ånder ud i hans navn, ligesom de første disciple gjorde det. Grundlæggende er det, vi gør, meget simpelt: Vi henvender os til ånden - udspecificerer hvilken slags ånd, det er, hvis vi ved det (dette er ikke altid nødvendigt) - og befaler den at gå bort i Jesu Kristi navn. Det faktum, at ånden ikke altid øjeblikkeligt forsvinder, minder os om, at dette er en åndelig krig mellem to riger - en magtkamp. Vi må nødvendigvis forstå, hvilke ressourcer vi har i Jesus Kristus, og hvorledes vi trækker på den kraft, som der er tilgængelig for os. Vi har brug for at forstå, hvorfor ånder ikke forsvinder, når de bliver befalet det. Her er nogle hovedprincipper for en effektiv udfrielsestjeneste:

A. Vær fyldt med Helligåndens kraft.

Da udfrielsestjenesten er en magtkamp, har vi ikke blot brug for at kende den autoritet, vi har fået, men også at Guds kraft flyder igennem os. Autoriteten står fast og er i princippet givet til alle kristne, fordi alle er disciple. De forskellige kirker har imidlertid deres egen måde at autorisere denne tjeneste, og det er nødvendigt at respektere dette (se senere). Guds kraft forandrer sig på den anden side i styrke, og vi må lære at søge den. Kraftfuld udfrielsestjeneste stammer fra et kraftfyldt bønsliv. Nogle ånder kastes først ud efter bøn og måske faste (Mk 9:29).

B. Undersøg, hvad der giver den onde ånd ret til at være der, og gør op med den synd, der gav den mulighed for det.

En afgørende faktor i uddrivelsestjenesten er at afsløre, hvad der egentlig giver ånderne mulighed for at komme ind. Satan har ingen ret til dem, som tilhører Gud, undtaget dér, hvor der stadig er synd, der ikke er bekendt og gjort noget ved. Hvor denne ret (Satans holdepunkt) eksisterer i et menneskes liv, må synden bekendes over for en anden kristen (Jak 5:16). Ofte er der en

uvilje mod dette på grund af skam over netop denne særlige synd; normalt vil det dreje sig om sex uden for ægteskabet, liderlige handlinger eller uforsonlighed. Fremgangsmåden kan være at bekende det for en af det samme køn i teamet, før man går videre med uddrivelsesbønnen. Dette viser vigtigheden af at arbejde i grupper, mænd og kvinder sammen. Udfrielse bør normalt ikke forsøges på egen hånd. Når en anden er til stede, giver det en fysisk beskyttelse og et vidne til, hvad der er sagt og gjort. Når det drejer sig om mere magtfulde ånder, er en større gruppe nødvendig.

Synden, som giver ånden retten til at være til stede, kan enten være den enkelte persons (forsætlig gjort) eller forfædres eller den kan stamme fra andre, som har gjort noget over for vedkommende. Denne synd er derfor ikke forsætlig eller sket af egen vilje. Mennesker har ofte svært ved at tale om deres sår, eller om hvordan de er blevet mishandlet eller misbrugt. De skal være helt sikre på, at vi ikke er interesseret i at dadle dem, men at bringe sandheden frem, så der kan opnås fuld tilgivelse, og ånden kan afsløres og kastes ud. Nogle gange kan en smerte være så stor, at den kun kan afdækkes gradvist.

Vanskeligere er det at fjerne ånder, som stammer fra synd begået flere generationer tilbage. Et indviklet væv af synd kan være bygget op igennem flere generationer, og der kan være en mangfoldighed af ånder til stede. Åndernes natur kan ses i de problemer, som personen står overfor, men det er ikke altid klart, hvad der oprindeligt gav dem ret til at komme ind i familien. Det kan være til hjælp, og nogle gange afgørende, at modtage kundskab direkte fra Gud om den oprindelige synd. Enhver kirke, som forsøger at praktisere en udfrielsestjeneste, har behov for igennem Helligånden at lære at modtage det, som er kaldt kundskabens nådegave (1.Kor 12:8)[26]. Vores erfaring er, at i tidens løb har nogle af gruppens medlemmer lært at høre disse ord fra Gud med påfaldende nøjagtighed. Når man bruger kundskab, er megen visdom og stor forsigtighed nødvendig for ikke at gøre skade og

påføre folk en skamplet, som er helt malplaceret og sandsynligvis umulig at bekræfte.

Hvis det er besværligt at afgøre, hvordan ånden er kommet ind, kan det være nødvendigt at vende tilbage til sagen ved en anden lejlighed efter fornyet bøn. Nogle gange tager uddrivelsestjenesten lang tid og mange gange. Gud belønner vores udholdenhed og leder os skridt for skridt. Der findes ingen anden vej til at lære dette end igennem erfaringen.

Kort sagt: hvis en person søger udfrielse, kan vedkommende forberede sig således:

1. Bekend al kendt personlig synd og bed om Guds tilgivelse.
2. Giv afkald på al personlig involvering i det okkulte eller hos forfædrene, også muligheden for dyrkelse af trolddom og Satan. Frimureri hører med her.
3. Bed Gud om nåde for dem, der i tidligere generationer har givet Satan mulighed for at komme ind forårsaget af synd (idet vi er os bevidst, at vi alle er syndere).
4. Tilgiv alle, som har påført dig sår og som derigennem har givet plads for bitterhed, vrede eller had, også forfædre, som ved deres handlinger har været skyld i åndelige bindinger, som stadig påvirker. Det virker stærkt, hvis man velsigner dem, som har gjort én ondt (Lk 6:28, Rom 12:14).
5. Bekend Jesus Kristus som Guds Søn, alles Herre og din personlige Herre og Frelser fra synd. Du bør bekende, at Jesus Kristus er gjort til Herre over hele dit liv og i alle forhold. Dette er det allervigtigste mål for enhver troendes liv og en nøgle til fuldstændig forløsning fra fjendens bindinger.
6. Giv afkald på enhver ånd, som måtte være i dig.

En beskyttelsesbøn kan også være passende (se senere).

C. Befal i Jesu navn ånden at forsvinde.

Grunden til sejren ligger alene i det, som Jesus har opnået. Det er

kraftfuldt at bekende dette tillidsfuldt under denne tjeneste. Understreg Jesu gerning, Jesu blod - hans offer, som gjorde fyldest for vore synder, ødelagde derigennem modstanderens våben, Jesu navn - for hvilket alle knæ skal bøje sig, Guds rige eller hans herredømme, som Jesus har oprettet. Lovprisning er effektiv, fordi den udtrykker Guds herredømme og vælter derfor fjendens herredømme. Satan og hans ånder hader tilbedelsen af Gud.

Det er vigtigt, at der er en leder af bønnen, selv om denne myndighed gives til andre ind imellem. Gruppens medlemmer bør respektere lederens autoritet.

Mind dæmonen om den autoritet, I har i Kristus, og befal den at gå bort i Jesu navn. Ofte, men ikke altid, vil der være i det mindste nogle milde manifestationer i personens legeme, tegn på en kamp eller på, at en ånd forsvinder. Normalt vil der være en hosten eller lejlighedsvis opkastning. De fleste ånder forsvinder gennem munden, nogle igennem det sted, de kom ind f.eks. øjnene, de seksuelle åbninger eller fingrene. De holder fast i dele af legemet (personen, som udfries, vil ofte være opmærksom på dette), og disse støttepunkter kan befries i Jesu navn. Ånderne vil forsøge at bedrage og vil synes at være borte, skønt de ikke er det.

Udfrielse behøver ikke støj. Den behøver tro på Gud, på den autoritet og kraft, han har givet os, og på Helligåndens kraft. Jeg er tilbøjelig til at løfte min stemme en smule, fordi jeg har behov for at være tillidsfuld og handle som en, der befaler de indtrængende om at gå bort. Men støj er ikke nødvendig og kan virke distraherende, skræmmende eller simpelthen være et tegn på, at vi har en svag tro. Hvis vi ønsker, at vor tjeneste skal betragtes som en rutine og noget udramatisk, skal vi være så nøgterne, afdæmpede og faste som muligt. Det kan være nødvendigt at befale ånden ikke at skade nogen og ikke at gøre støj. Forløsningen af en dyb følelsesmæssig smerte kan imidlertid ofte forveksles med skrig fra en ånd.

Ind imellem er det bedre ikke at bruge ord som „dæmon" eller

„ånd". Vores gruppe hjalp en kristen, som også var en spåkone. Man talte om onde ånder, men hun var helt ude af stand til at kapere dette, den tanke, at sådanne arbejdede inde i hende. Mere skånsomme ord burde være valgt. Bekendelse og anger og sandsynligvis en stille bøn om at sende ethvert mørke eller kraft bort ville have været nok. En masse udfrielser sker, uden at ånder omtales.

Den person, som søger udfrielse, bør opmuntres til at være en aktiv deltager i udstødelse af ånden. Påkaldelse af Jesus for hjælp kan være nødvendig. Det kan også være nyttigt at indånde Helligånden - at tage et dybt åndedrag i den hensigt at modtage Ånden, og så udstøde dæmonen, mens man hoster og udånder den. Ingen metode, som gør vold på personens værdighed, må anvendes. Langtrukne møder bør også undgås. Der kan være pauser for at drikke og hvile. Ved slutningen af tjenesten må det sted, som før var besat af ånden, fyldes af Helligånden, normalt ved håndspålæggelse. Jeg overgiver personen i Helligåndens varetægt og beder om, hvis det er nødvendigt med flere møder, at Helligånden vil forberede personen ved at bringe det frem i lyset, som vi behøver at vide.

„Hvordan ved man, om ånden er forsvundet?" Man ved det ikke altid, og ind imellem må man tage imod det i tro. Når tiden er inde, vil det blive klart, om det problem, som ånden skabte, er forsvundet. Men ofte vil personen dog vide, om ånden er forsvundet, manifestationerne ophører, eller man ved det inde i sig selv.

Nogle mener, at dæmonerne skal sendes i ildsøen eller melde sig til Jesus. Jeg er tilfreds med blot at have befalet dem at gå bort, ligesom Jesus gjorde det. Som Twelftree viser det[27], Jesus forstod, at uddrivelsen foregik i to afdelinger: først forlader dæmonen personen, dernæst er der den endelige besejring af Satan og hans dæmoner ved den endelige dom. Når nu alle dæmoner under alle omstændigheder i den sidste ende vil ende i ildsøen[28], gør det ingen skade at minde dem om dette faktum.

Når ånder ikke forsvinder som et svar på vor befaling, er det bedst at undgå en forhaling i tjenesten ved simpelt at gentage, hvad man allerede har gjort. Se i stedet på følgende:

1. Findes der okkult praksis, som ikke er bekendt, frasagt eller behandlet?
2. Findes der synd, som ikke er bekendt eller angret?
3. Findes der synd hos forfædrene. (Et stamtræ kan være nyttigt til at indicere sygdom eller død under unaturlige omstændigheder) - Det kan være nødvendigt med kundskabsord.
4. Der kan være en mangel på reelt ønske om at blive befriet.
5. Der kan være en mangel på tro på, at Kristus virkelig har bragt fuldkommen frihed[29].
6. Der kan være en usund binding til en person (måske en afdød).
7. Der kan være stillet en forkert diagnose. Problemet behøver måske slet ikke at være en ånd.

Det kan være nødvendigt med fortsatte bønner, lytten til Gud og måske en faste. Jeg har også opdaget, at effekten af mine bønner for udfrielse er vokset efterhånden som to ting har bundfældet sig i mig: For det første Helligåndens umådelige magt, for det andet en hellig vrede over nærværelsen af disse indtrængere i livet hos de mennesker, Gud har skabt.

Beskyttelse

De fleste, som starter i denne tjeneste, er bange, og det er derfor klogt at starte med en bøn om beskyttelse:

„Vi påberåber os beskyttelse af Jesu blod over enhver person, der er her til stede, vore familier, vor kirkefamilie, og over alt det, Gud har givet os at styre."

Selv om det er forståeligt, at man er bange, er det imidlertid ikke Guds vej, og det giver Satan en chance. Beskyttelsesbønnen vogter os mod dette, men det er nu bedre ikke at være bange. Jesus har ført os fra mørkets rige over i hans rige (Kol 1:13), og

vi er i sikkerhed og fuldt beskyttet i ham. Der er intet at frygte, som han gentagne gange siger til sine disciple. Vi er under Guds fuldkomne kærlighed, og han har givet os autoritet i denne tjeneste. Når vi er sikre på vor position i Kristus med dens beskyttelse, har vi ikke så stort behov for at bede om beskyttelse. I virkeligheden stammer den megen bekymring om dette mere fra frygt end fra tro.

Liturgi og vievand

Nogle vil vælge at bruge et liturgisk ritual i udfrielsestjenesten, idet de foretrækker at bruge kirkens traditionelle sprogbrug[30]. En sådan tro trækker på kraften fra kirkens autoritet og har vist sig brugbar. Dog sker det i nogle særligt svære tilfælde, at kampen er så tydelig, og ånden er så rodfæstet, at jeg vil mene, at der i disse tilfælde kræves en mere vedvarende indsats end den, der ligger i kirkens gamle ritualer.

Der er en voksende erfaring, som vidner om vievandets dramatiske effekt brugt i udfrielsestjenesten. Nogle bruger dåbsvandet for at trække på kraften fra dette tegn på vor forløsning fra synd gennem Jesus. Kirkens bønner for indvielse af vievand er for at fuldbyrde udfrielsen sakramentalt forbundet med selve udfrielsen, således at kirkens bønner understøtter selve denne tjeneste[31]. Vandet har den samme funktion som middel for Helligåndens virke som håndspålæggelse.

Tjeneste under autoritet

Et af problemerne i „Church of England" er, at det endnu ikke er accepteret, at bøn om udfrielse er rutinebøn. Tilstedeværelsen af onde ånder bliver behandlet som et sjældent fænomen, som kræver stor forsigtighed. I mange stifter må ingen udfrielse forsøges uden tilladelse fra biskoppen eller fra den, som han har bedt om at varetage dette område. Dette er upraktisk, hvis fænomenet er udbredt og ånderne ikke særlig kraftfulde (sådan som jeg personligt har erfaret det). Archdeacon Perry trækker en linje mellem en mild form for

eksorcisme - bønner om udfrielse, og en større eksorcisme, som indholder en direkte befaling til dæmonen eller de dæmoniske kræfter[32]. Han mener, at det kun er nødvendig med en biskoppelig tilladelse ved de større former for eksorcisme. Da Jesus altid brugte at befale over ånderne, er denne ordning utilfredsstillende, hvis Jesus er vort forbillede. Jeg har den aftale med min biskop, at vi vil rådføre os med ham i alle alvorlige tilfælde, der ser ud til at kræve en større indsats. Når det drejer sig om de mindre tilfælde, har han givet tilladelse til, at vi arbejder under vores omhyggeligt udformede struktur, hvad angår autoritet samtidig med, at vi hele tiden lærer gennem vore erfaringer.

VIGTIGT: Det er vigtigt, at enhver, som udfører denne tjeneste, bør gøre det under en præsts forsvarlige autoritet, og denne bør selv være under den autoritet, der er forordnet i hans eller hendes kirke.

6. Efter udfrielsen

Det kan ikke understreges nok, at vor tjeneste gælder mennesker og ikke ånder. Gud søger mennesker med en fast tro og tillid til Kristus og hans løfter. Han ønsker mennesker, hvis faste vilje det er at have gode tanker og gerninger. Han ønsker mennesker, som i kirkens fællesskab vil adlyde ham og lade sig føre af Helligåndens kraft. Udfrielsestjenesten er **kun en del** af den meget større sammenhæng, hvori en kristen skal vokse op.

Når et menneskes vilje er svag eller troen overfladisk, vil udfrielsen være svær at opretholde. Det kræver en god jord at modstå synd og Satan, og for at Jesu ord kan bære frugt. I mange tilfælde er der en masse nødvendigt arbejde med at opbygge et godt grundlag for troen på Jesus Kristus og en fast vilje, før udfrielsen kan fuldendes. Nogle mennesker vil komme tilbage igen og igen for at få udfrielse, skønt det, de i virkeligheden behøver, er disciplin i deres tanker, idet de bringer orden i deres sind med skriftsteder og vælger at tro, at det, Gud siger, er sandt, og ikke det, som deres følelser og fantasi siger dem. En vellykket udfrielsestjeneste i de mere indviklede tilfælde vil foregå skridt for skridt i opbyggelsen af troen f. eks.: gennem mindre fællesskaber i kirken, personligt bibelstudium og bøn og sjælesorg hos erfarne ledere.

Sammenfattende er det nyttigt at lære den, som modtager udfrielse, at gå frem på følgende måde, idet man samtidig understreger dette med skriftsteder:

1. Vær overbevist om, at de, som er „i Kristus“, er i sikkerhed og under beskyttelse. Satan kan ikke skade dem.
2. Vær på vagt mod enhver fristelse til synd, især i tankerne f.eks. selvforkastelse, selvhad eller mangel på tilgivelse og vrede mod andre.
3. Hold tæt sammen med kristne, indtil de gamle tankebaner og handlingsmønstre er brudt.

4. Lær skriftsteder udenad og brug dem i kampen mod de løgne, som Satan nærer vore tanker med.
5. Når kampen synes hård, så kald på hjælp fra Jesus og bed om, at Helligåndens nærvær må fylde tankerne dagligt.
6. Driv Satan ud: „I Jesu navn forsvind fra mig, Satan! Jeg tjener Jesus som Herre, og jeg tilhører ham." Det kan være nyttigt at bruge korstegningen: en legemlig måde at bede og kæmpe på.

Efter udfrielsestjenesten kan de, der har modtaget hjælp, føle sig trætte og svage. De føler måske, at de har mistet deres tidligere identitet, hvis ånderne har arbejdet hårdt med deres holdninger. Det vil tage dem nogen tid at finde deres nye identitet, som de personer Gud havde tænkt, de skulle være. Det er vigtigt at støtte dem med megen kærlighed og hjælp i denne periode og lade deres stabilitet vokse, før man beder dem om at dele deres vidnesbyrd med andre.

7. Grunde til bekymring i forbindelse med denne tjeneste

Da tjenesten i forbindelse med udfrielse fra onde ånder er fremmed i vor vesterlandske kultur, er det ikke overraskende, at der let opstår bekymring. Jeg tror, at man skal overveje denne bekymring omhyggeligt. Kapitlet her er kort, ikke fordi jeg tror, at der ikke er grund til bekymring. Men det er mit håb, at jeg i de foregående kapitler har givet mit svar til de mange ægte indvendinger. Derfor vil jeg her svare på de tre almindeligeligste grunde til bekymring:

1. **At tro på onde ånder er en måde, hvorpå man undgår en personlig ansvarlighed over for ondskaben, hvorfor denne model er unyttig.**

Erfaringen i tjenesten bekræfter hurtigt, at mennesker kun bliver udfriet fra onde ånder, når de udviser fuld ansvarlighed og med hele deres viljestyrke vender sig bort fra det forkerte. Så på ingen måde bliver den fulde personlige ansvarlighed for det onde tilsidesat. Vi har allerede sagt, at det kun er synd, som overhovedet giver Satans ånder ret til deres tilstedeværelse. Udfrielse kræver derfor en ægte anger lige så vel som bekendelsen og tilgivelsen. Et forarbejde er ofte nødvendigt for at hjælpe en person til at erkende sit eget ansvar, før en udfrielse kan fuldføres og blive opretholdt.

2. **At tro på onde ånder fører til en overtroisk og primitiv tilgang til det virkelige liv.**

Man er i det meste af verden overbevist om onde ånders eksistens, og vi bør være åbne for denne mulighed. Med den rette undervisning kan dette ske meget sagligt og uden at skabe en aura af overtro. Tro på onde ånder behøver ikke at komme i konflikt med de sandheder, der er opdaget inden for psykologien eller lægevidenskaben, idet årsagsforklaringerne ikke behøver at udelukke hinanden. De kan supplere hinanden. At tro nogen har en dæmon betyder ikke at tro, de ikke behøver psykiatrisk hjælp.

Jeg ser frem til et konstruktivt samarbejde i arbejdet med menneskers sundhed.

3. Udfrielsestjenesten er farlig og er kendt for at blive fulgt af selvmord eller voldskriminalitet.

Når som helst et menneske er i behandling, er jeg opmærksom på at arbejde i samråd med deres psykiater, læge, socialrådgiver og sagsbehandler. Det er vigtigt ikke at ødelægge den igangværende behandling.

I psykiatriske tilfælde er personligheden ofte alvorligt forstyrret, og „jorden" er ikke i en sådan stand, at den nødvendige anger og tro kan tilvejebringes for effektiv udfrielse. I den slags sager er det overordentlig vigtigt at gå frem med forsigtighed og i samarbejde, sådan som det er understreget tidligere.

Hvis udfrielsestjenesten bliver praktiseret med stabile mennesker under en fast ledelse og autoritet i den lokale kirke, vil det sikre, at de potentielle svære tilfælde vil blive behandlet under ansvar og med visdom. Vi har to læger i vort tjenesteteam, og vi inddrager dem i sådanne tilfælde.

Noter

1. „The Case for the Existence og Demons" i Churchmann 94,3 pp.199-208. Den kan nu fås som „Holy Trinity Booklets 2".
2. G.Twelftree: „Christ Triumphant" (Hodder 1985). Dette er et uddrag af hans doktorafhandling ved Nottingham University omhandlende: „Jesus, the Exocist".
3. G.Twelftree op. cit.(ovenfor citeret (overs. anm.)) pp.159,160.
4. M.Scott Peck: „People of the Lie, the Hope for Healing Human Evil" Rider Books, Century Hutchinson Ltd. London 1983.
5. Graham Dow: „The Local Church's Political Responsibility", Grove Pastoral Series nr.2, Brancote, 1980.
6. J.V.Taylor: „The Go-Between God", SCM London 1972 udvikler dette tema på siderne 8-14.
7. Professor James Dunn skriver om den nytestamentlige Helligåndserfaring som en egenskab af næsten håndgribelig karakter. (Expository Times LXXIV 1. okt.1972 p.8).
8. Personnavnene er ændret.
9. „Daimon, daimonion" W.Foerster i G.Kittel: Theological Dictionary of the New Testament, volume II (Eerdmans, 1984) p.8.
10. op. cit. pp.1-8.
11. J.Hull: „Hellenistic Magic and the Synoptic Tradition", SCM London 1974 pp.142-5. M.Wilson „Exorcism" i Expository Times LXXXVI juli 1975 p.293.
12. Herodot: „Historie" 2.173.4; 6.84.1. Hippocrates: „Om den hellige sygdom" kap.1,17,18. Se også G.Twelfree op.cit. pp.141,169, som refererer Josefus', Filons og Lucians kritiske meninger ang. overnaturlige påstande.
13. G.Twelftree op. cit. p.86.

14. G.Twelftree op. cit. pp.96-99.
15. G.B.Caird: „The Revelation of St.John the Divine" Black, London 1966, p.162.
16. G.B.Caird op. cit. p.171.16.
17. G.Twelftree op. cit. pp.62-3.
18. Ordet „okkult" betyder „skjult". Frimurerne afslører sig selv ved deres hemmelighedsfuldhed. De vanhellige eder, navnet Jah-Bul-On (Jahve, Baal, Osiris), og påstanden om at bringe lys til ulykkelige, der sidder i mørke (og hvorfor kan kun mænd optages?), alt dette antyder deres bedrag. Jeg gik engang ind i et frimurertempel, og det, jeg mødte der, stemte ikke overens med Jesus Kristus i mig.
19. Bogen: „Deliverance" behandler psykisk kraft som moralsk neutralt, som kan bruges til både godt og ondt. Den behandler den såkaldte „hvide" troldomskunst som noget, der kun i mild grad er farlig herunder brugen af et ouija bord. Sidstnævnte, skriver den, er kun farligt, hvis man er uerfaren på det psykiske område. Brugen af ordet „psykisk" i denne sammenhæng er uheldigt, fordi ifølge bibelen er psyken eller sjælen et godt og skabt aspekt af den menneskelige natur. Igennem denne har vi fællesskab med andre og er åbne over for Gud. I dag bruges ordet derimod om skjult åndelig kraft, som efter min mening er tilbøjelig til at stamme fra onde ånders virksomhed, hvis ikke den åndelige kraft klart tjener i lydighed mod Jesus Kristus og hans Hellige Ånd.
20. Gruppen anser sådanne fænomener som noget, der normalt har at gøre med følelsesmæssig ubalance, og at det ikke på nogen måde skyldes en ond ånd. M.Perry op. cit. pp.12,13,17,25. Se også mine bemærkninger under punkt B 1. i det følgende.
21. Jeg kan se, at ansigtet ikke udstråler det, som Gud ønsker. Det er ikke smerte, skønt dette også kan afspejles i et menneskes ansigt, men nærmere en forvrængning af det, jeg tror, ville være det sande ansigtsudtryk.

22. G.J.Cumming „Hippolytus: A Text for Students" (Grove Liturgical Study nr.8. 1976) pp.17, 18, 24.
23. Det synspunkt har været fremme, at en ånd, som har været knyttet til et mistet barn (ved en spontan eller provokeret abort), kan overgå til den næste graviditet og gå ind i det næste barn. Hvad der nu kan være forklaringen, så synes bøn om udfrielse for sådanne ånder fra tidligere børn at være effektive.
24. Nogle har det synspunkt, at både oral- og analsex giver adgang for ånder.
25. K.McAll: „Healing the Family Tree" (Sheldon 1982) særlig kap.3. Se også M.Mitton „The Quick and the Dead" (Grove Pastoral Serie nr.32 1987) pp.22-24.
26. Et eksempel på Jesu brug af denne er Johs 4:18.
27. G.Twelftree op. cit. pp.80-82.
28. Mt 25:41, JohsÅb 20:10, symbolsk sprog for dom.
29. Graham Powell beskriver, hvordan han efter mange års pinsler blev udfriet ved at tage et klart trosskridt, at Kristus havde sat ham fri fra den onde ånd i ham. Han tog derefter autoritet over dem og befalede dem at gå i Kristi navn. Mange gange tidligere havde velmenende kristne præster, efter at være kommet til kort i deres udfrielsestjeneste, fortalt ham, at der ingen onde ånder var i ham. G.Powell: „Christian Set Yourself Free" (New Wine Press, Chichester 1986). Se særligt pp.97-100, 110-112, 130, 151-153.
30. Noget materiale findes i „Deliverance" Appendix IV pp.120-139. Se „Exorcism" for yderligere materiale.
31. Kopier af bønner ved indvielse af vievand kan fås fra Holy Trinity Church, 4 Priory Row, Coventry CV1 5EX.
32. „Deliverance" pp.90-91.

Dansk Oase arbejder for åndelig fornyelse og vækkelse i Danmark med forankring i det bibelske vidnesbyrd om Faderen, Sønnen og Helligånden.

Dansk Oase ønsker at inspirere kristne menigheder og enkeltpersoner til:

- Et liv i Guds kraft og Helligåndens fylde
- En genoprettelse af de bibelske tjenester og nådegaver
- Et fornyet gudstjenesteliv, cellegrupper, rådgivning m.v.
- Kreativ evangelisation og et åbent søger-orienteret menighedsliv
- En ny tone i lovsangen
- En profetisk forkyndelse og livsstil
- En fordybet vandring med Gud i bøn og stilhed
- En større enhed mellem alle kristne
- En social indsats for samfundets svage og sårede
- En målrettet forbøn om fornyelse og vækkelse

Dansk Oase er opstået under inspiration fra de seneste årtiers Helligåndsudgydelser verden over og har som nære samarbejdspartnere Oase-bevægelserne i Norge, Sverige og Finland. Dansk Oase har hjemsted i en evangelisk luthersk sammenhæng, dvs. folkekirken samt frie lutherske menigheder, og ønsker samtidig at stå i et bredt inspirationsfællesskab med andre kristne kirkesamfund.